Egy lépcsőfok a létrán - a klimax

A szűrővizsgálat életet menthet még változókorban is

Tévedés azt hinni, hogy a változókorban a nőknek már nem kell olyan gyakran látogatnia nőgyógyászukat, mint előtte és az sem igaz, hogy az egyes ráktípusok kevésbé fenyegetnék az 50 körüli nőket. A szakemberek kiemelten fontosnak tartják a szűrővizsgálatokon való rendszeres részvételt a klimax idején is.

A "klimaktérium" görög eredetű szó, s azt jelenti, hogy "egy lépcsőfok a létrán", vagyis a nő életének egy új szakasza. Az utolsó vérzés előtti és utáni éveket szokták klimaxnak (vagy klimaktériumnak) nevezni, míg a menopauza az utolsó vérzés időpontját jelöli. A legtöbb nő számára a klimax és a menopauza ugyanazon fogalmat jelenti, vagyis a változás korát. A menopauzával járó kellemetlen tünetek ellen sokat tehetünk, ha szemérmesség nélkül beszélünk arról, hogy mi nők egy új életszakasz mindennapjait éljük át.

A változókorban és a posztmenopauza időszakában lévő nő rendszeres szűrő jellegű vizsgálata, csakúgy, mint a nemi teljesség korában, feltétlenül szükséges. Gyakori tévedés, amikor egy nő azt gondolja, hogy a menopauza után, amikor már nem fogamzóképes, nincsen menstruációs ciklusa, akkor védve van a nemi szervi rákokkal szemben. Ennek inkább az ellenkezője igaz: a méhtest rák, a szeméremtest rák, és a petefészek rák leginkább a posztmenopauza betegsége, de a méhnyak rák és az emlőrák is előfordulnak ebben a korban. Erre hívta fel a figyelmet a Magyar Menopausa Társaság elnöke. A nőgyógyászati rákszűrés tehát nem mellőzhető. Ez a külső nemi szervek megtekintéséből, kétkezes vizsgálatból, a hüvely, és főleg a méhnyak nyálkahártyájának hüvelyi feltárás során szabad szemmel és nagyítással (kolposzkóppal) végzett vizsgálatából, valamint a méhnyak külső szájadékáról ún. tumor-citológiai minta levételéből áll. A hüvelyi ultrahang vizsgálat célja a kismedence és a belső női nemi szervek (petefészkek, petevezetők, méhtest) vizsgálata, ill. a méhnyálkahártya vastagságának mérése. A szűrést az emlők tapintásos, ill. két évente képalkotó (ultrahangos, vagy mammográfiás) vizsgálata egészíti még ki.

A változókort követően a nők 59%-a szív-érrendszeri betegségben hal meg - tette hozzá a társaság elnöke. Laboratóriumi vizsgálatokkal és belgyógyászati szűréssel, testsúly- és vérnyomásméréssel, EKG-val a szív-és érrendszeri kockázat felmérése javasolt a betegségek korai felismerése, megelőzése érdekében. A laboratóriumi mérések közül alapvető a vérkép, a vérzsírok, az éhgyomorra mért vércukor, májenzimek, alvadási értékek, és a vizelet vizsgálata.

Változókorú nők esetében mindezeken kívül hormonális állapotuk felmérése is javasolt: meghatározzuk a vérből az agyalapi mirigy hormonjainak: az FSH-nak és az LH-nak, valamint a tüszőhormonnak a koncentrációját. Szükséges még a pajzsmirigy-serkentő hormon: a TSH meghatározása, mert a pajzsmirigy betegségei és működési rendellenességei a menopauza szindróma tüneteihez hasonló panaszokat (hőhullámok, izzadás, stb.) okozhatnak.

A csontsűrűség vizsgálata javasolt fokozott csontritkulási és törési kockázatú páciensekben, és a változókorban is, erre a csontok röntgen (DEXA) vizsgálata a legalkalmasabb. A csontritkulás kezdeti stádiumában a betegség már szűrhető, a folyamat lassítható és a következményes csonttörések megelőzhetők, ezért a megfelelő kezelés mindenképpen javasolt.

A hazai menopauza ambulanciák azok a helyek, ahol lehetőség nyílik a fenti vizsgálatok elvégzésére, de legalábbis az ezekre szóló beutalásra. A páciensek panaszainak értékelése, az esetleges kezelés beállítása pedig megfelelő szakmai szinten és gondossággal történik - mondta az elnök.

A Magyar Menopausa Társaság, a Menopauza Ambulanciák

Az orvostudománynak azt az ágát, amelyik a nők változókori problémáival, az ösztrogén-hiány okozta tünetekkel és betegségekkel foglalkozik, menopauzális orvoslásnak nevezik. Magyarországon 1995 óta képviseli tudományos társaság ezt területet.